

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN ERGOTHERAPEUTEN

Peiling 1 januari 2014

D.T.P. van Hassel

R.J. Kenens

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN ERGOTHERAPEUTEN

Peiling 1 januari 2014

D.T.P. van Hassel

R.J. Kenens

April 2015

NIVEL

Postbus 1568

3500 BN UTRECHT

Telefoon: 030 - 27 29 700

E-mail: nivel@nivel.nl

Website: www.nivel.nl/beroepen-in-de-gezondheidszorg

Het NIVEL onderzoekt de gezondheidszorg. Dat onderzoek kijkt mee met de mensen die zorg krijgen en de mensen die de gezondheidszorg vormgeven en leveren: patiënten, de overheid, zorgverleners en verzekeraars, zorgorganisaties en toezichthouders. Zij bepalen de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van de zorg.

NIVEL-onderzoek heeft maatschappelijke en wetenschappelijke impact. Dat is de dubbele missie van het NIVEL. Wetenschap en praktijk versterken elkaar. Het onderzoeksproces van het NIVEL is ISO 9001 gecertificeerd. Elk NIVEL-onderzoek leidt tot een openbare publicatie. Dat is vastgelegd in de statuten. Het NIVEL zoekt voortdurend naar interactie met de mensen die de resultaten van zijn onderzoek kunnen gebruiken.

In 2013 had het NIVEL een omzet van €16,1 mln, waarvan €5,1 mln uit de activiteitenbegroting van het ministerie van VWS. Bij het NIVEL werken bijna tweehonderd mensen, van wie ruim honderd onderzoekers.

SAMENVATTING: stand per 1 januari 2014	6
1. INLEIDING	7
2. ACHTERGROND WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN	7
2.1 AANTAL EN GROEI NAAR GESLACHT	7
2.2 IN- EN UITSTROOM.....	8
2.3 LEEFTIJD.....	8
3. WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN NAAR WERKWEEK	9
3.1 OMVANG WERKZAAMHEDEN	9
3.2 WENSEN OMVANG WERKWEEK EN STOPPLANNEN.....	10
4. WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN NAAR WERKVELD	10
4.1 WERKZAMEN NAAR HOOFDWERKVELD	10
4.2 AANTAL WERKPLEKKEN	11
4.3 EXPERTISEGEBIED.....	13
4.4 VERDELING WERKTIJD NAAR HOOFDWERKVELD	14
4.5 WERKTIJD PER WERKPLEK	15
5. REGIONALE SPREIDING WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN.....	16
6. OPLEIDING EN ONTWIKKELING WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN	18
6.1 DIPLOMAJAAR WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN	18
6.2 OPLEIDINGSNIVEAU WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN	18
6.3 STAGEBEGELEIDER	19
6.4 DIRECTE TOEGANG ERGOTHERAPIE (DTE)	19
6.5 LIDMAATSCHAP ERGOTHERAPIE NEDERLAND (EN).....	19
7. WERKZOEKENDE ERGOTHERAPEUTEN	20
7.1 BEZIGHEDEN NIET WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN	20
7.2 WENSEN WERKZOEKENDE ERGOTHERAPEUTEN.....	21

Werkzame ergotherapeuten in Nederland, naar achtergrond

- Per 1 januari 2014 zijn er, gebaseerd op de gewogen respons op de enquête, 4.142 werkzame ergotherapeuten in Nederland.
- Het aantal ergotherapeuten neemt jaarlijks toe.
- Van de werkzame ergotherapeuten is 6,3% man.
- De leeftijd van ergotherapeuten is gemiddeld 37 jaar.

Werkzame ergotherapeuten in Nederland, naar werkweek en werkveld

- Gemiddeld werken alle werkzame ergotherapeuten 0,77 fte (tussen de drieënhalf en vier dagen in de week).
- Het totaal aantal arbeidsplaatsen dat ergotherapeuten vervullen is 3.276 fte.
- Circa 14% van de werkzame ergotherapeuten zou meer willen werken; 13% juist minder.
- Van het totaal aantal arbeidsplaatsen in de ergotherapie wordt:
 - 75% in een intramurale setting vervuld (in 2011 77%)
 - 22% in een extramurale setting (in 2011 20%);
 - 3% in het onderwijs (in 2011 3%)
- Circa 40% van de werkzame ergotherapeuten heeft zich toegelegd op zorg voor ouderen/geriatrie en neurologie.
- Van de Nederlandse ergotherapeuten heeft 16% twee of meer werkplekken.

Dichtheid werkzame ergotherapeuten in Nederland

- De gemiddelde ergotherapeutendichtheid in Nederland is 25 werkzame ergotherapeuten per 100.000 inwoners.

Opleiding en ontwikkeling

- Van de werkzame ergotherapeuten is 63% actief als stagebegeleider.
- Bijna een kwart (24%) heeft een post HBO-diploma en 9% een masterdiploma.

Ergotherapeuten in Nederland, (nog) niet werkzaam

- Van de niet werkzame ergotherapeuten die de enquête invulden wil 27% binnen twee jaar (weer) als ergotherapeut gaan werken.
- Van de responderende ergotherapeuten, die binnen 2 jaar willen werken, heeft:
 - 68% een voorkeur voor een parttime baan;
 - 31% een voorkeur voor een revalidatiecentrum als werkveld.

1. INLEIDING

In 1995 is het NIVEL in samenwerking met Ergotherapie Nederland (EN) gestart met de registratie van ergotherapeuten. De gegevens voor deze registratie worden verkregen via een enquête, die op regelmatige basis onder alle ergotherapeuten in Nederland wordt uitgevoerd. Daarmee biedt deze registratie de unieke mogelijkheid om arbeidsmarktgegevens van ergotherapeuten over een lange periode te vergelijken.

In deze brochure worden de resultaten van de peiling per 1 januari 2014 beschreven. De gegevens zijn verkregen via een online-enquête onder ergotherapeuten die: (1) lid zijn van EN en (2) zijn opgenomen in het Kwaliteitsregister Paramedici (KP). In totaal zijn daarmee bijna 5.000 ergotherapeuten aangeschreven. De respons van de EN-leden bedroeg na drie keer een rappel 66%, voor de ergotherapeuten uit het Kwaliteitsregister was dit 40%^{1 2}. Op de meeste aantallen en percentages in deze brochure zijn weegfactoren toegepast, tenzij anders vermeld. De gewogen resultaten vormen schattingen voor de populatie gebaseerd op de responsgroep. Hierbij gelden betrouwbaarheidsmarges, die op aanvraag verstrekt kunnen worden.

2. ACHTERGROND WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN

2.1 AANTAL EN GROEI NAAR GESLACHT

Op 1 januari 2014 telt Nederland 4.142 werkzame ergotherapeuten (tabel 1). Ten opzichte van de vorige peilingen zet de stijging dus door. Tussen 2011 en 2014 is het aantal ergotherapeuten met 631 toegenomen. Dit is een stijging van 18%, gemiddeld 6% per jaar. Van de werkzame ergotherapeuten was in 2014 ruim 6% man. Nadat het percentage tussen 2000 en 2011 steeds was gedaald, is er ten opzichte van de voorgaande peiling in 2011 dus weer een toename van het percentage mannen met ruim 1%.

Tabel 1: Aantal werkzame ergotherapeuten naar geslacht, op 1 januari 2000-2014 (gewogen resultaten)

	2000	2002	2004	2006	2011	2014
Mannen	170	198	205	202	173	262
Vrouwen	1.845	2.337	2.635	2.906	3.338	3.880
Aandeel mannen	8,4%	7,8%	7,2%	6,5%	4,9%	6,3%
Totaal	2.015	2.535	2.840	3.108	3.511	4.142

¹ Dit is 42% wanneer we rekening houden met onbestelbare uitnodigingen.

² De respons voor de ergotherapeuten uit het Kwaliteitsregister is lager dan in eerdere peilingen, waarschijnlijk doordat ook ergotherapeuten die stoppen met hun werk door de jaren heen in het register blijven staan.

2.2 IN- EN UITSTROOM

De groei van het aantal ergotherapeuten met 18% tussen 2011 en 2014, is het resultaat van in- en uitstroom. In deze periode zijn minimaal 528 ergotherapeuten met de werkzaamheden binnen de ergotherapie gestart. Dit zijn de ergotherapeuten die na 2010 hun opleiding hebben afgerond en per 1 januari 2014 werkzaam zijn, of in de periode 2011-2014 werkzaam zijn geweest. Daarnaast zijn er tussen 2011 en 2014 ergotherapeuten aan de slag gegaan die voor 2011 zijn afgestudeerd.

Tegenover de instroom staat dat in de periode 2011-2014 er 248 ergotherapeuten zijn die hun werkzaamheden tijdelijk of definitief hebben neergelegd. Een groot deel (13%) is gestopt vanwege een aflopend contract. Daarnaast zijn gezinsomstandigheden (12%) en de afgenomen motivatie voor het beroep (10%) de meest voorkomende redenen om te stoppen. Verder heeft 26% "anders" geantwoord.

Tabel 2: Belangrijkste stopredenen van ergotherapeuten die in de periode 2011 t/m 2014 gestopt zijn met werken (gewogen resultaten)

	N	%
Contract liep af	33	13,2
Gezinsomstandigheden	31	12,4
Afgenomen motivatie	25	10,2
Pensioen	20	8,0
Ziekte	18	7,5
Verhuizing	16	6,7
Kon geen baan (van mijn voorkeur) vinden	14	5,6
Studie	10	4,2
Te hoge werkdruk	9	3,7
WAO	5	2,2
Anders	65	26,4
Totaal	246	100,0

* Van 2 ergotherapeuten is de stopreden onbekend.

2.3 LEEFTIJD

De gemiddelde leeftijd van ergotherapeuten is 37 jaar. Als we kijken naar de verdeling, dan valt op dat de jonge leeftijdscategorieën redelijk sterk vertegenwoordigd zijn (tabel 3). Opgeteld is bijna 66% jonger dan 40 jaar, terwijl maar iets meer dan 7% ouder is dan 55 jaar.

Maken we onderscheid naar geslacht, dan zijn vrouwen gemiddeld jonger dan de mannen (respectievelijk 36,9 en 38,5 jaar). Vrouwelijke ergotherapeuten zien we ook wat meer terug in de jongere leeftijdscategorieën dan mannen; 66% van de vrouwen is jonger dan 40 jaar, tegenover 63%

van de mannen. Hierbij moeten we steeds rekening houden met het feit dat er relatief weinig mannen werkzaam zijn als ergotherapeut.

Tabel 3: Leeftijdsofbouw van werkzame ergotherapeuten naar geslacht, op 1 januari 2014 (gewogen resultaten)

	Man		Vrouw		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
< 25	12	4,5	295	7,6	306	7,4
25-29	59	22,6	767	19,8	827	20,0
30-34	57	21,9	791	20,4	848	20,5
35-39	38	14,4	708	18,2	745	18,0
40-44	11	4,3	408	10,5	419	10,1
45-49	35	13,5	385	9,9	420	10,1
50-54	18	6,9	258	6,7	276	6,7
55-59	11	4,3	179	4,6	190	4,6
>= 60	20	7,6	90	2,3	110	2,6
Totaal	262	100,0	3.880	100,0	4.142	100,0

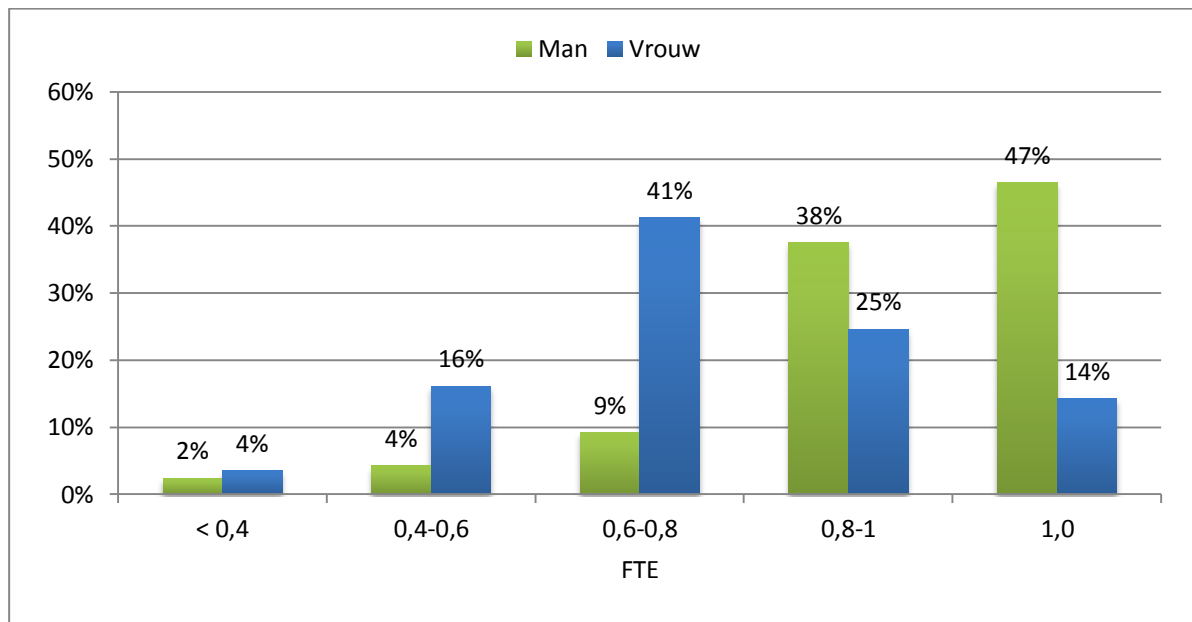
3. WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN NAAR WERKWEEK

3.1 OMVANG WERKZAAMHEDEN

De omvang van de werkweek is voor ergotherapeuten redelijk stabiel gebleven. Op 1 januari 2014 werkt een ergotherapeut in Nederland gemiddeld 0,77 fte, ofwel tussen de drieënhalve en vier dagen per week. Dat is gelijk aan het gemiddelde uit de voorgaande peiling in 2011. Het grootste deel (84%) van de ergotherapeuten werkt parttime.

Maken we onderscheid naar geslacht, dan blijkt dat vrouwelijke ergotherapeuten gemiddeld een kortere werkweek hebben (0,76fte), dan hun mannelijke collega's (0,93 fte). Zoals uit figuur 1 kan worden afgeleid, ligt vooral het percentage mannen dat fulltime werkt (1 fte) hoger dan onder hun vrouwelijke collega's (respectievelijk 47% versus 14%).

Figuur 1: Relatieve verdeling van omvang van de werkweek in fte¹ naar geslacht, op 1 januari 2014 (gewogen resultaten)

¹Verondersteld wordt dat 1 fte gelijk is aan 36 uur.

3.2 WENSEN OMVANG WERKWEEK EN STOPPLANNEN

Het merendeel (73%) van de werkzame ergotherapeuten wil geen verandering van de werkweek die zij nu hebben. Een kwart wil dat wel: circa 14% zou meer, 13% zou minder willen werken; ongeveer gelijk dus. De belangrijkste reden dat men meer wil gaan werken, is meer financiële armslag. De belangrijkste reden dat men minder wil werken zijn 'gezinsomstandigheden', of met andere woorden de combinatie werk en gezin.

De huidige groep werkzame ergotherapeuten wil tot hun 62^e blijven werken. Mannen geven opvallend genoeg aan gemiddeld twee jaar korter (60 jaar) te willen blijven werken dan hun vrouwelijke collega's (62 jaar). Van de huidige werkzame ergotherapeuten had 2% op 1 januari 2014 plannen om *definitief* te stoppen en 1% plannen om *tijdelijk* te stoppen. Zij die tijdelijk willen stoppen met werken, doen dit voornamelijk vanwege hun gezinssituatie. Degenen die definitief willen stoppen noemen het vaakst 'pensioen/OBU' als reden.

4. WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN NAAR WERKVELD

4.1 WERKZAMEN NAAR HOOFDWERKVELD

Als naar het 'hoofdwerkveld' wordt gekeken, de plek waar een ergotherapeut de meeste uren werkt, dan werkt de grootste groep (74%) intramuraal (tabel 4). Zij werken met name in verpleeg- en

verzorgingshuizen (32%) en revalidatiecentra (21%). In vergelijking tot de peiljaren 2006 en 2011 zijn deze percentages weinig veranderd. Hierbij moet bedacht worden dat ergotherapeuten in intramurale instellingen steeds vaker ook eerstelijns zorg aanbieden.

Zo'n 18% werkt extramuraal. Het gaat hier voornamelijk om ergotherapeuten in eigen en vrijevestigde praktijken. Een relatief klein deel (3%) werkt in de onderwijssector voor een school of de opleiding ergotherapie. In vergelijking met 2011 ligt dit aandeel 0,5% lager.

Tabel 4: Relatieve verdeling van het aantal werkzame ergotherapeuten naar 'hoofdwerkveld', op 1 januari 2006-2014 (gewogen resultaten)

	2006	2011	2014
Intramuraal	75,7%	71,4%	73,5%
• Verpleeg- / verzorgingshuis	31,9%	32,8%	31,6%
• Ziekenhuis (algemeen/academisch)	13,0%	12,3%	12,6%
• Revalidatiecentrum (volwassenen/kinderen)	21,0%	19,6%	21,4%
• Instelling geestelijke gezondheidszorg (incl. PAAZ)	3,3%	2,3%	2,0%
• Instelling voor mensen met een verstandelijke beperking	2,8%	2,5%	3,8%
• Instelling voor mensen met een visuele beperking	3,6%	2,0%	2,1%
Extramuraal	15,5%	20,0%	17,8%
• Vrijgevestigde praktijk	5,2%	15,3%	13,4%
• Dagverblijf/activiteitencentrum	0,9%	0,4%	0,3%
• 1e lijns samenwerkingsverband	-	0,8%	1,1%
• Overig extramuraal (thuiszorg, WMO, CIZ, GGD etc.)	9,4%	3,6%	3,0%
Onderwijs	4,5%	3,3%	2,8%
• Scholen (speciaal/regulier)	2,8%	1,9%	1,8%
• Opleiding ergotherapie	1,7%	1,5%	1,0%
Overig/onbekend	4,2%	5,2%	5,9%
Totaal	100%	100%	100%

4.2 AANTAL WERKPLEKKEN

Van de Nederlandse ergotherapeuten heeft 16% naast het hoofdwerkveld ook nog één of meer andere werkplekken. Van deze groep heeft een groot deel twee werkplekken in een zelfde instellingstype, met name een verpleeg- of verzorgingshuis (20%) en een vrijevestigde praktijk (13%) (tabel 5). Ook combineert 7% van de ergotherapeuten het werk in een vrijevestigde praktijk met werkzaamheden in een revalidatiecentrum of in een verpleeg/verzorgingshuis.

Tabel 5: Top 10 meest voorkomende werkplek-combinaties van ergotherapeuten die twee of meer werkplekken hebben, op 1 januari 2014¹ (gewogen resultaten)

Werkt in:	N	%
Twee verschillende verpleeg- of verzorgingshuizen	131	19,9
Twee verschillende vrijgevestigde praktijken	82	12,5
Drie verschillende verpleeg- of verzorgingshuizen	44	6,7
Een vrijgevestigde praktijk én een revalidatiecentrum	43	6,6
Een vrijgevestigde praktijk én een verpleeg- of verzorgingshuis	43	6,5
Twee verschillende revalidatiecentra	20	3,1
Een vrijgevestigde praktijk én een ziekenhuis	19	2,8
Een ziekenhuis én een revalidatiecentrum	18	2,7
Een verpleeg- of verzorgingshuis én een revalidatiecentrum	17	2,6
Een verpleeg- of verzorgingshuis én een ziekenhuis	16	2,5
Totaal	433	65,8

¹De werkplekken vallend onder overig/onbekend zijn niet meegenomen bij het bepalen van de werkplekcombinaties.

Het totaal aantal werkplekken binnen de ergotherapie in Nederland bedraagt na toepassing van de weegfactoren op de respons 4.940 (in 2011: 4.162). Het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen (fte's) bedraagt 3.276.

Op basis van het hoofdwerkveld zagen we hiervoor dat het aandeel ergotherapeuten werkzaam in intramurale instellingen tussen 2011 en 2014 was toegenomen, maar als we dit berekenen op werkplekniveau zien we het tegenovergestelde en neemt het aandeel *extramuraal* werkzaam toe. Dit duidt erop dat er sprake is van extramuralisering als we expliciet rekening houden met het feit dat in veel gevallen ergotherapeuten meerdere werkplekken vervullen. Zoals uit tabel 6 valt af te leiden, is in vergelijking tot de voorgaande peiling in 2011 het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen in intramurale instellingen met 2% afgenomen. Het aandeel volledig bezette extramurale arbeidsplaatsen nam juist met ongeveer hetzelfde percentage toe. We kunnen hieruit afleiden dat het aandeel deeltijdbanen in extramurale instellingen is toegenomen, terwijl het tegenovergestelde geldt voor deeltijdbanen in intramurale instellingen.

Tabel 6: Verdeling van het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen (fte's¹) naar werkveld, op 1 januari 2014² (gewogen resultaten)

	2011		2014	
	N	%	N	%
Intramuraal	1943	76,7	2322	74,7
• Verpleeg-/verzorgingshuis	846	33,4	1005	32,3
• Ziekenhuis (algemeen/academisch)	335	13,2	388	12,5
• Revalidatiecentrum (volwassenen/kinderen)	568	22,4	684	22,0
• Instelling voor geestelijke gezondheidszorg (incl. PAAZ)	64	2,5	61	2,0
• Instelling voor mensen met een verstandelijke beperking	73	2,9	116	3,7
• Instelling voor mensen met een visuele beperking	57	2,2	67	2,2
Extramuraal	507	20,0	689	22,2
• Vrijgevestigde praktijk	369	14,6	542	17,4
• Dagverblijf/activiteitencentrum	7	0,3	9	0,3
• 1e lijns samenwerkingsverband	25	1,0	36	1,2
• Overig extramuraal (thuiszorg, WMO, CIZ, GGD etc.)	106	4,2	102	3,3
Onderwijs	84	3,3	96	3,1
• Scholen (speciaal/regulier onderwijs)	44	1,7	57	1,8
• Opleiding ergotherapie	40	1,6	39	1,3
Totaal	2534	100,0	3106	100,0

¹Verondersteld wordt dat 1 fte gelijk is aan 36 uur.

²Exclusief de werkplekken overig/onbekend.

4.3 EXPERTISEGEBIED

Van de ergotherapeuten die op 1 januari 2014 werkten, hebben de meesten zich toegelegd op ouderenzorg (42%) en neurologie (40%). Zoals tabel 7 laat zien, heeft ook een substantieel aandeel ergotherapeuten een expertise op het gebied van kinderen (18%), chronische pijn (16%) en orthopedie (16%).

Ook heeft circa 14% geantwoord dat zij een andere expertise hadden dan in de antwoordmogelijkheden voorkwam. Onder deze categorie zijn de vaakst genoemde expertisegebieden "Visuele beperkingen", "Wmo advisering" en "Parkinson".

Tabel 7: Verdeling expertisegebieden werkzame ergotherapeuten, op 1 januari 2014¹ (gewogen resultaten)

	N	%
Ouderen / geriatrie (bijv. dementie)	1737	41,9
Neurologie	1647	39,8
Kinderen	756	18,3
Chronische pijn	662	16,0
Orthopedie (scoliose, fracturen, dwarslaesie)	654	15,8
Handletsels / -aandoeningen	480	11,6
Reumatologie	470	11,4
Ernstig meervoudige / verstandelijk gehandicapten	373	9,0
Longziekten (bijv. COPD)	260	6,3
Chirurgie (bijv. amputatie)	236	5,7
Psychiatrie / GGZ	199	4,8
Oncologie	180	4,4
Cardiologie	81	2,0
Anders	563	13,6
Onbekend/geen	332	8,0

¹ Ergotherapeuten kunnen meerdere expertises hebben, waardoor de percentages niet optellen tot 100%.

4.4 VERDELING WERKTIJD NAAR HOOFDWERKVELD

Cliëntgebonden en overige activiteiten

Een ergotherapeut werkt gemiddeld 27,7 uur per week (tabel 8). Van deze werktijd besteden zij gemiddeld 53% aan contact met cliënten, 33% aan indirect cliëntgebonden activiteiten en bijna 15% aan andere activiteiten.

Het aantal gewerkte uren verschilt tussen de werkvelden. Zo werken ergotherapeuten in extramurale instellingen gemiddeld 31 uur, terwijl dit voor de ergotherapeuten in andere werkvelden rond de 27 uur is. Wat betreft de verdeling van de werktijd valt op dat ergotherapeuten in intramurale instellingen 56% van hun werktijd aan contact met cliënten besteden, terwijl dit aandeel 46% en 34% is voor ergotherapeuten die respectievelijk extramuraal of in het onderwijs werken.

Tabel 8: Gemiddelde uren per week en verdeling van de activiteiten van werkzame ergotherapeuten naar 'hoofdwerkveld', op 1 januari 2014 (gewogen resultaten)

	Contact uren		Indirect cliëntgebonden uren		Overige uren		Totaal	
	Uur	%	Uur	%	Uur	%	Uur	%
Intramuraal	15,0	55,7	8,7	32,1	3,3	12,3	27,0	100
Extramuraal	14,1	45,6	10,7	34,5	6,2	19,9	31,0	100
Onderwijs	9,2	34,4	7,1	26,6	10,4	39,0	26,8	100
Overig/onbekend	12,7	46,9	9,8	36,4	4,5	16,8	27,1	100
Totaal	14,6	52,8	9,0	32,5	4,1	14,7	27,7	100

Onderzoek en onderwijs

Van alle ergotherapeuten besteedt 36% hun werktijd ook aan onderzoek en ontwikkeling. Voor deze groep gaat het om gemiddeld 2,5 uur per week, hetgeen het hoogst is voor de ergotherapeuten die in het onderwijs werken. Ongeveer een kwart (24%) van de ergotherapeuten besteedt een deel van de werkweek aan onderwijs. Voor deze groep gaat het om gemiddeld 2,4 uur per week. Zoals verwacht geldt dit voornamelijk voor de ergotherapeuten werkzaam in het onderwijs en veel minder voor degenen in de intramurale of extramurale werkvelden.

Tabel 9: Gemiddelde uren per week van ergotherapeuten die tijd besteden aan onderzoek en onderwijs naar 'hoofdwerkveld', op 1 januari 2014 (gewogen resultaten)

	Uren onderzoek	Uren onderwijs
Intramuraal	2,2	1,5
Extramuraal	3,2	2,9
Onderwijs	5,5	11,6
Overig/onbekend	3,6	2,9
Totaal	2,5	2,4

Ergotherapie vallend onder zorginkoop

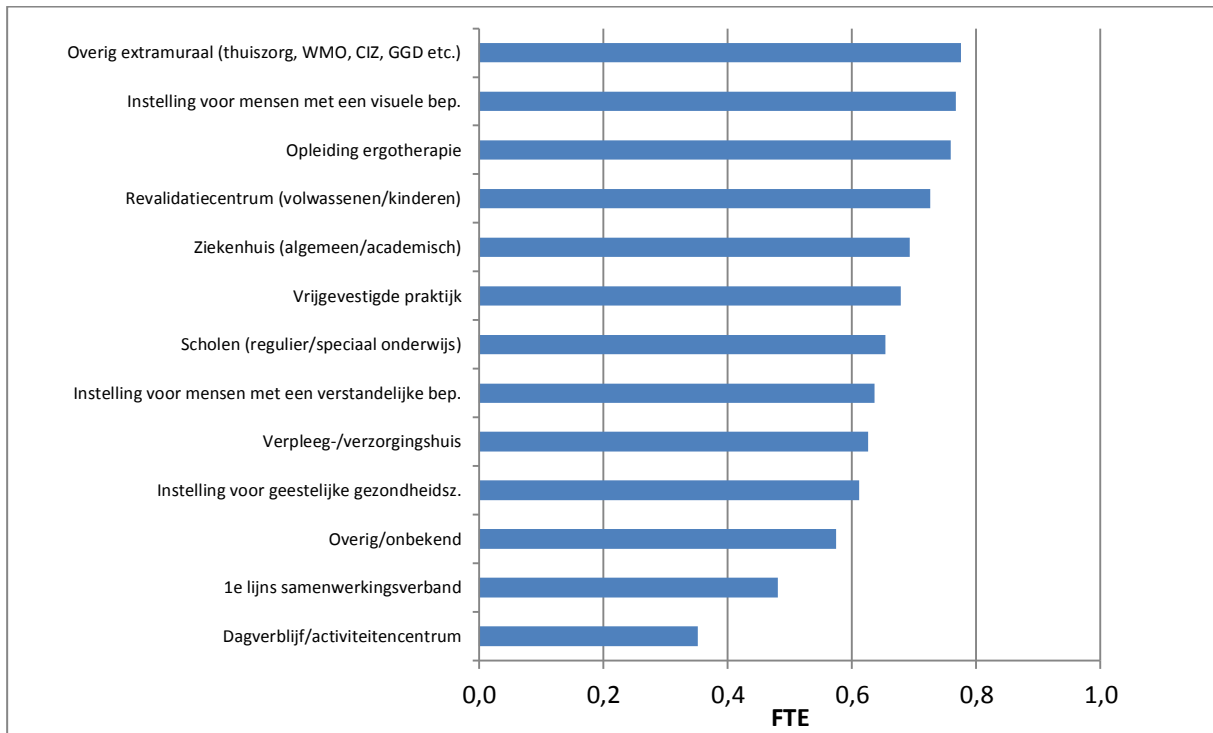
Van de ergotherapeuten die in de intramurale zorg werken, verstrekt 32% ergotherapie vallend onder zorginkoop door de zorgverzekeraar. Gemiddeld besteden deze ergotherapeuten 7,9 uur per week aan deze vorm van ergotherapie.

4.5 WERKTIJD PER WERKPLEK

In paragraaf 3.1 zagen we dat de gemiddelde werkweek voor ergotherapeuten op 0,77 fte uitkomt. Als we per werkveld het gemiddeld aantal fte bekijken, dan zijn soms duidelijke verschillen zichtbaar

(figuur 2). In de thuiszorg, WMO, CIZ of GGD, bij instellingen voor mensen met een visuele beperking en de opleiding Ergotherapie wordt gemiddeld het meest gewerkt, 0,76 tot 0,78 fte. Voor de werkplekken in dagverblijf of activiteitencentra (0,35) en eerstelijns samenwerkingsverbanden (0,48 fte) is dit het minst.

Figuur 2: Verdeling gemiddeld aantal fte per werkveld, op 1 januari 2014¹ (gewogen resultaten)

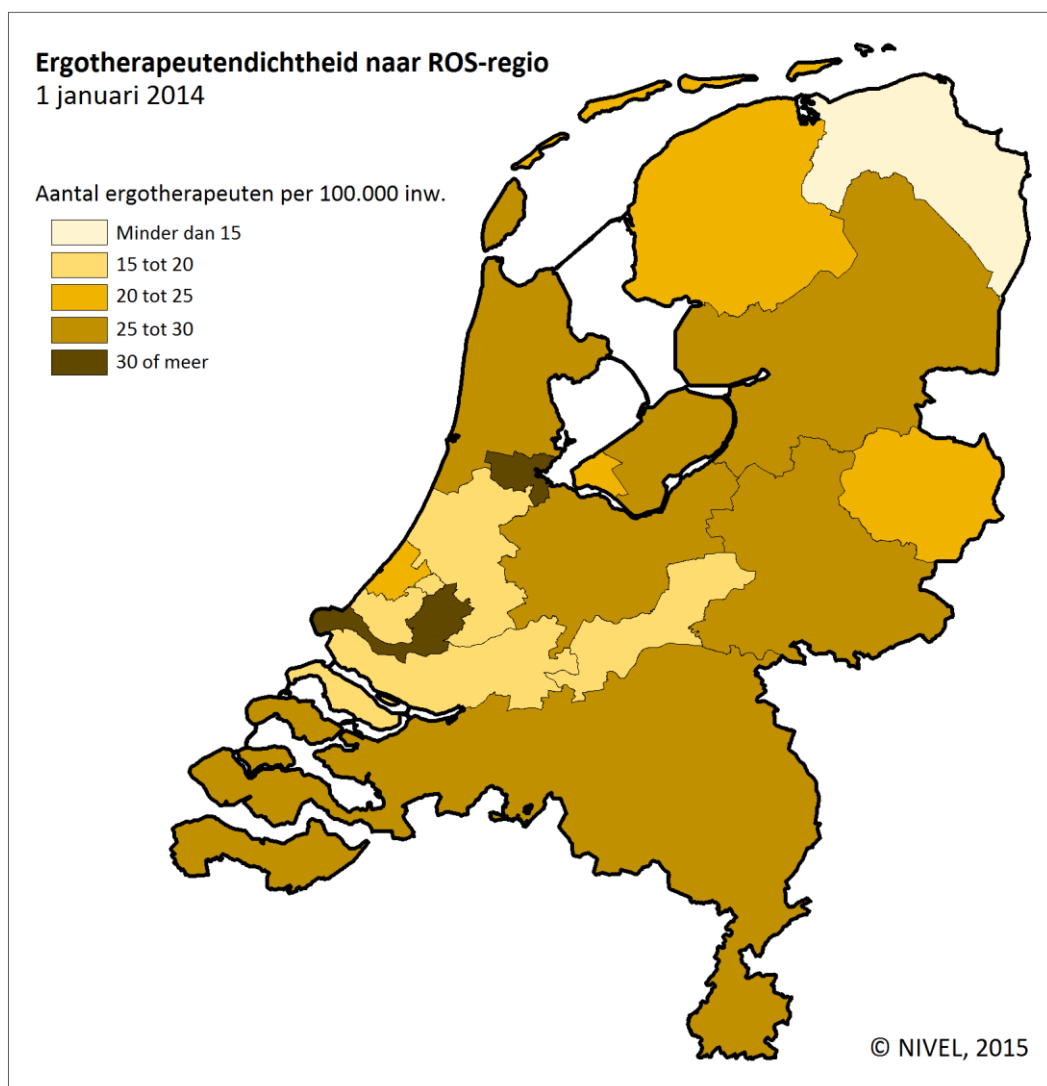

¹ Verondersteld wordt dat 1 fte gelijk is aan 36 uur.

5. REGIONALE SPREIDING WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN

Op 1 januari 2014 telt Nederland 25 ergotherapeuten per 100.000 inwoners. Kijken we naar de verschillen per regio (figuur 3), dan blijken de hoogste dichtheden voor te komen in Amsterdam (40) en Rotterdam (35). De laagste dichtheden zijn terug te zien in Groningen (11) en Zuid-Holland, Dordrecht e.o. (16). Hierbij is van belang dat de aantallen ergotherapeuten naar geslacht en leeftijd en dus niet *naar regio* gewogen zijn.

Figuur 3: Ergotherapeutendichtheid naar ROS-regio, op 1 januari 2014 ^{1 2}

Bron aantallen inwoners per regio: CBS.

¹ Ergotherapeuten werkzaam in verschillende ros-regio's tellen meerdere keren mee.

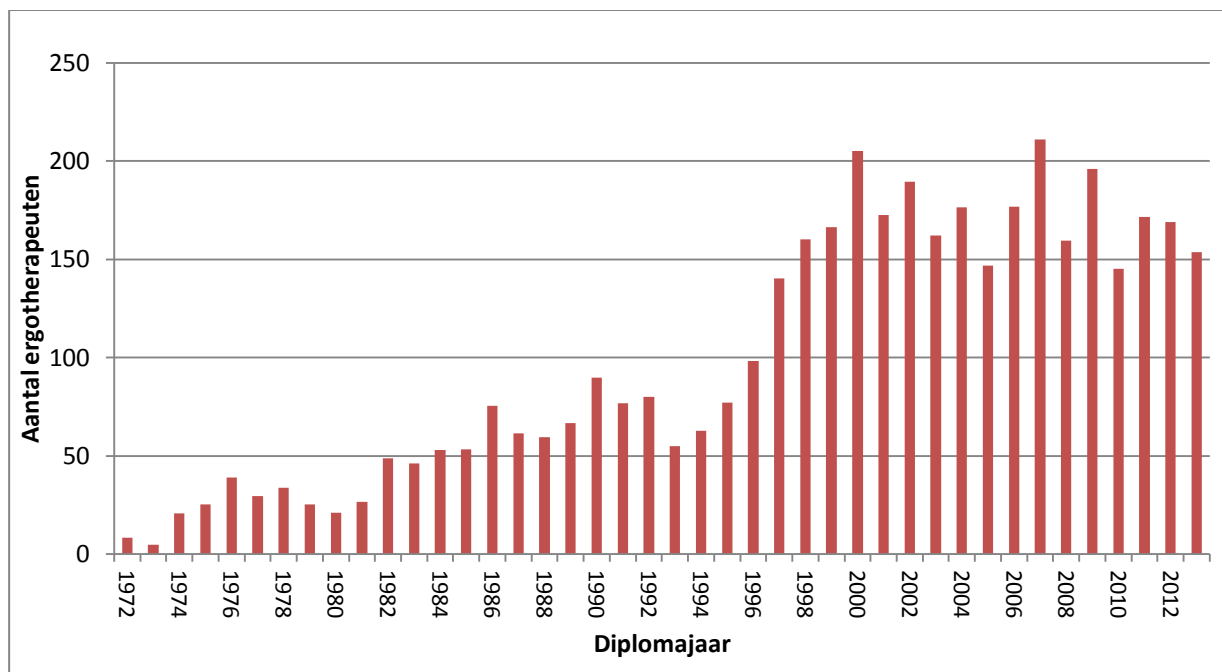
² Van 172 ergotherapeuten (gewogen aantal) is de werklocatie onbekend.

6. OPLEIDING EN ONTWIKKELING WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN

6.1 DIPLOMAJAAR WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN

Van alle 4.142 ergotherapeuten die op 1 januari 2014 werkten, behaalde 67% hun diploma ergotherapie in de afgelopen 15 jaar (periode 1998-2013). In deze periode fluctueerde het jaarlijks aantal gediplomeerden tussen de circa 150 en 200 (figuur 4).

Figuur 4: Aantal ergotherapeuten werkzaam op 1 januari 2014, per diplomajaar (1972-2013) (gewogen resultaten)

6.2 OPLEIDINGSNIVEAU WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN

Van de werkzame ergotherapeuten heeft ruim 65% na de HBO-opleiding ergotherapie geen vervolgopleiding met een hoger opleidingsniveau afgerond (tabel 10). Bijna een kwart (24%) heeft een post-HBO opleiding gedaan, zo'n 9% een HBO- of WO-master en een selectie groep (0,4%) is gepromoveerd.

Tabel 10: Hoogst genoten opleidingsniveau werkzame ergotherapeuten, op 1 januari 2014 (gewogen resultaten)

	N	%
HBO-Bachelor	2668	65,2
Post-HBO onderwijs	984	24,0
HBO-Master	121	3,0
WO-Master	228	5,6
Promotie	18	0,4
Anders	76	1,9
Totaal	4095	100,0

¹Exclusief 47 ergotherapeuten (gewogen aantal), die deze vraag niet hebben beantwoord.

6.3 STAGEBEGELEIDER

Op 1 januari 2014 is van alle werkzame ergotherapeuten 63% actief als stagebegeleider. Ruim 95% van deze groep doet dit vrijwillig, 5% doet dit verplicht.

Van degenen die geen stagebegeleider zijn, geeft 49% aan dat zij deze activiteit niet uitvoeren, omdat daarvoor geen ruimte of gelegenheid is. Een kleine 7% heeft geen behoefte en 44% noemde een andere reden.

6.4 DIRECTE TOEGANG ERGOTHERAPIE (DTE)

Sinds de invoering van Directe Toegankelijkheid Ergotherapie (DTE) in 2012 kunnen patiënten zonder een verwijfsbrief van de huisarts de ergotherapeut bezoeken. Ergotherapie Nederland heeft een cursus ontwikkeld die voor ergotherapeuten verplicht is als zij Direct Toegankelijk willen zijn. Uit de peiling 2014 blijkt dat 46% van de werkzame ergotherapeuten DTE-geschoold is. Van degenen die DTE-geschoold zijn kon slechts een derde ook antwoord gegeven op de vraag hoe vaak er gebruik gemaakt wordt van DTE, namelijk door gemiddeld 2 patiënten per week.

6.5 LIDMAATSCHAP ERGOTHERAPIE NEDERLAND (EN)

Op 1 januari 2014 is van alle werkzame ergotherapeuten 43% lid van de beroepsvereniging EN.

Verder is 42% lid geweest maar inmiddels niet meer, 11% is nooit lid geweest en 5% overweegt om lid te worden.

Van degenen die momenteel lid zijn, is driekwart in de afgelopen 20 jaar lid geworden. Bijna 21% werd in de periode 2010-2014 lid.

Tabel 11: Aantal ergotherapeuten werkzaam op 1 januari 2014, naar jaar waarin zij lid werden van de beroepsvereniging Ergotherapie Nederland (gewogen resultaten)¹

Jaar lidmaatschap	N	%
1970 t/m 1974	12	0,7
1975 t/m 1979	64	3,7
1980 t/m 1984	88	5,2
1985 t/m 1989	122	7,1
1990 t/m 1994	150	8,8
1995 t/m 1999	285	16,6
2000 t/m 2004	349	20,4
2005 t/m 2009	291	17,0
2010 t/m 2014	353	20,6
Totaal	1714	100,0

¹Van 55 ergotherapeuten (gewogen aantal) is het jaar waarin zij lid werden onbekend.

Bijna 7% van de werkzame ergotherapeuten is actief lid voor de beroepsvereniging EN. Van deze groep voert 32% een activiteit uit in een werkgroep en 29% in een commissie. Een kleiner deel is actief in een adviesraad (10%), REN (10%), het bestuur (1%) of als vertegenwoordiger (4%). De overige 14% is actief in een andere functie of op een andere afdeling.

7. WERKZOEKENDE ERGOTHERAPEUTEN

7.1 BEZIGHEDEN NIET WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN

Van de ergotherapeuten die op 1 januari 2014 niet in Nederland werkzaam waren en de enquête invulden, geeft 32% aan een ander beroep binnen de zorg te hebben. Voor 19% gaat het om een beroep buiten de zorg (tabel 12).

Tabel 12: Bezigheden van niet in Nederland werkzame ergotherapeuten, op 1 januari 2014 (ongewogen; alleen de responsgroep)

	N	%
Werkzaam in een ander beroep binnen de zorg	83	31,7
Werkzaam in een ander beroep buiten de zorg	50	19,1
Werkzaam als ergotherapeut in het buitenland	20	7,6
Niet werkzaam/geen bezigheden	58	22,1
Anders	51	19,5
Totaal	262	100,0

7.2 WENSEN WERKZOEKENDE ERGOTHERAPEUTEN

Van de ergotherapeuten die de enquête invulden en op 1 januari 2014 niet als ergotherapeut in Nederland werkten, zegt 27% binnen twee jaar (weer) als ergotherapeut aan de slag te willen. Ruim 14% zegt wel (weer) aan de slag te willen, maar niet binnen twee jaar. De overige 59% heeft geen plannen om als ergotherapeut aan het werk te gaan.

Van de groep die binnen twee jaar weer aan de slag wil, wil bijna 68% het liefst een parttime baan, 23% ambieert juist een fulltime baan en circa 10% heeft geen voorkeur voor de omvang van de werkweek. Wat betreft het type instelling of praktijk, zou het grootste deel van deze groep het liefst in een revalidatiecentrum voor volwassenen of kinderen (31%) willen werken (tabel 13). Ook een vrijevestigde praktijk (16%) en een verpleeg- of verzorgingshuis (13%) zijn populair onder de ergotherapeuten die binnen twee jaar aan het werk willen. In de genoemde werkvelden zijn anno 2014 ook de meeste ergotherapeuten werkzaam. Wel moet bedacht worden dat de aantallen voor het gewenste instellingstype laag zijn.

Tabel 13: Gewenste instellingstype van ergotherapeuten die binnen twee jaar als ergotherapeut in Nederland willen werken, op 1 januari 2014 (ongewogen; alleen de responsgroep)

	N	%
Revalidatiecentrum (volwassenen/kinderen)	22	31,0
Vrijevestigde praktijk	11	15,5
Verpleeg- / verzorgingshuis	9	12,7
Instelling voor mensen met een verstandelijke beperking	5	7,0
Ziekenhuis	3	4,2
WMO / Gemeente	3	4,2
Onderwijs (speciaal/regulier)	3	4,2
1e lijns samenwerkingsverband	3	4,2
Dagverblijf / activiteitencentrum	2	2,8
Instelling voor geestelijke gezondheidszorg	1	1,4
Instelling voor mensen met een visuele beperking	1	1,4
CIZ / GGD	1	1,4
Arbeidsrehabilitatie / integratie / ARB	1	1,4
Anders	1	1,4
Geen voorkeur	5	7,0
Totaal	71	100,0

De groep ergotherapeuten die binnen twee jaar wil werken, is ook gevraagd naar de provincie waarin zij hun functie het liefst zouden willen uitoefenen. Noord-Holland (21%), Gelderland (20%), Zuid-Holland (14%) en Noord-Brabant (13%) worden dan het meest genoemd.